

**СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІБЛІОТЕКА**

Затверджую

Ректор Сумського НАУ

_____ Ігор КОВАЛЕНКО

«_____» _____ 2026 р.

ЗВІТ

про роботу бібліотеки

Сумського національного аграрного університету

за **2025** рік

СУМИ-2026

ВСТУП

2025 рік став періодом розвитку та трансформації для Бібліотеки СНАУ в умовах четвертого року повномасштабної війни росії проти України. Пріоритетним завданням залишалось забезпечення безперервного доступу до освітніх ресурсів та створення безпечного простору для навчання, досліджень і професійного розвитку університетської спільноти.

Бібліотека успішно реалізувала модель обслуговування, поєднавши офлайн та онлайн-формати, у взаємодії з користувачами завдяки розширенню цифрових сервісів і вдосконаленню дистанційного доступу до ресурсів. Водночас зросла відвідуваність фізичних просторів Бібліотеки, що підтверджує ефективність упроваджених заходів безпеки та актуальність наданих послуг. Бібліотека активно розвивала партнерство з університетськими підрозділами, надаючи підтримку в організації наукових, освітніх і культурних заходів.

Попри виклики воєнного часу Бібліотека продовжувала розвиватися як сучасний інформаційно-освітній хаб, що відповідає потребам університетської спільноти й забезпечує якісну підтримку освітнього, наукового та культурного життя Університету.

Головною метою діяльності бібліотеки Сумського національного аграрного університету залишалось оперативне і якісне бібліотечне та інформаційне обслуговування користувачів.

ВІЗІЯ

Бібліотека СНАУ- інтелектуальна, комунікаційна, інноваційна відкрита платформа, надійний партнер університетської та фахової спільноти у розвитку освітньо-наукового середовища.

МІСІЯ

Бібліотека разом зі спільнотою СНАУ та для спільноти університету розвиває творче, комфортне і безпечне середовище, що сприяє дослідженню, навчанню та викладанню й саморозвитку, з метою розбудови дослідницького університету світового рівня.

ЦІННОСТІ ЛЮДИ ТА КОМАНДА

- Ми поважаємо та довіряємо одне одному.
- Ми відповідальні одне перед одним.

- Ми цінуємо внесок кожного працівника Бібліотеки в реалізацію покращень в роботі бібліотеки.
- Ми сприяємо реалізації професійного потенціалу кожного працівника Бібліотеки.
- Ми — команда однодумців зі спільним баченням, спільними діями та спільними досягненнями.

КЛІЄНТИ ТА СЕРВІС

- Ми вважаємо, що кожен користувач Бібліотеки є унікальним і важливим.
- Ми швидко та адекватно реагуємо на запити, потреби й очікування користувачів.
- Ми вдосконалюємо наші послуги відповідно до потреб наших клієнтів.
- Ми орієнтовані на користувачів і докладаємо всіх зусиль, щоб створити комфортні умови для їх навчання, дослідження та роботи.
- Ми відповідальні за дотримання наших зобов'язань перед користувачами, за якість наших ресурсів та послуг.

СПІЛЬНОТА ТА ПАРТНЕРСТВО

- Ми створюємо та розвиваємо середовище довіри.
- Повага та доброчесність є основою нашого успіху.
- Ми об'єднуємо людей, сприяємо розвитку спільноти та спонукаємо до творення нових ідей.
- Ми розширюємо партнерські відносини для досягнення спільних цілей. Відкритість та Доступність.
- Ми робимо Бібліотеку доступною та зручною для кожної людини.
- Ми робимо наші ресурси та послуги максимально відкритими.
- Ми відкриті для спілкування з користувачами, колегами та партнерами. Розвиток та Інноваційність.
- Ми постійно навчаємося, вдосконалюємо наш професійний рівень та обмінюємося знаннями.
- Ми проводимо дослідження і впроваджуємо інновації.
- Ми взаємодіємо зі спільнотою СНАУ та партнерами в реалізації ініціатив та проєктів.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА.

Протягом 2025 року матеріально-технічна база бібліотеки залишається відкритою. Площа бібліотеки станом на 31.12.2024 р. становить **977,0 м²**. (площа для обслуговування користувачів - 57,2 м²). Кількість посадкових місць в читальних залах - **270**.

Основне приміщення бібліотеки розташоване на двох поверхах одного з навчальних корпусів, також функціонують філії бібліотеки в навчальних корпусах: абонемент № 2, абонемент № 3 та читальна зала № 3. Протягом року з об'єктивних причин не функціонувала читальна зала № 2 (в гуртожитку).

Приміщення бібліотеки постраждали від воєнних дій і знаходяться у стані відновлення, та потребують капітального ремонту. На жаль, у звітному році знову не вдалося завершити розпочате оновлення матеріально-технічної бази бібліотеки, ініційоване адміністрацією університету (а саме - зали, що заплановано переобладнати під open-space): придбання стільців, м'яких та корпусних меблів, кольорового принтера, телевізора, заміни жалюзі тощо, та ремонтні роботи перенесені на подальший період.

У той же час, нам вдалося влаштувати додаткові місця для роботи користувачів з літературою безпосередньо у фондї. Це відбулося завдяки проведенню значної роботи із впорядкування фондів і звільнення їх від баласту застарілої і зношеної літератури.

Залишилася без змін загальна кількість комп'ютерної техніки і на кінець звітного року становить - **16** шт. Із загальної кількості комп'ютерів 7 - це АРМ читачів, що забезпечують доступ до електронного каталогу бібліотеки СНАУ, електронної бібліотеки, електронного репозиторію, міжнародних науко-метричних баз, інших інтернет-ресурсів. Не зважаючи на начебто незначну кількість комп'ютерів, їх цілком достатньо як для роботи співробітників, так і для користувацьких потреб. Адже сучасна молодь стовідсотково має власні гаджети, де можна зберегти інформацію і переглянути її пізніше, у вільний час, а тому користується бібліотечною технікою лише за нагальних потреб. Зробили абгрейд сайту бібліотеки, покращили його функції та доступ до ресурсів для користувачів.

Усі підрозділи бібліотеки оснащені комп'ютерами, підключеними до мережі інтернет та у всіх приміщеннях є вільний доступ до бездротового інтернету Wi-Fi. Кількість офісної техніки у бібліотеці залишилась незмінною. Залишається відкритим питання по встановленню і якісній роботі з АБІС КОХА та Є – СНАУ.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Розвитку колекції інформаційних ресурсів сприяли комплексний підхід і використання різних джерел наповнення фонду. Бібліотека систематично співпрацювала з кафедрами Університету щодо придбання актуальної навчальної та наукової літератури за їхніми замовленнями для цільового комплектування фонду відповідно до навчальних програм і напрямів наукових досліджень. А також підтримувала тісні зв'язки з видавництвами, культурними та громадськими організаціями, що сприяло постійному поповненню фонду актуальними виданнями через дарунки. Динамічний розвиток колекції забезпечувався завдяки збільшенню її електронної частини — наповненню університетського репозитарію, що забезпечує відкритий доступ до інтелектуального університетського доробку. Це сприяє зростанню представленості наукових здобутків Університету у світовому інформаційному просторі.

Важливим аспектом роботи залишається створення і збереження спеціальних колекцій Бібліотеки, що охоплюють рідкісні та цінні видання, документи й матеріали з історії розвитку досліджень та соціального життя Університету.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Сьогодні, створення, розвиток та впровадження електронних ресурсів в ЗВО, забезпечення вільного доступу до них набуває значення головних напрямів інформаційного забезпечення у розвитку освіти і науки. Доцільність електронних ресурсів, які формуються бібліотекою СНАУ є важливим елементом в створенні нових моделей наукової комунікації. Світові та вітчизняні інформаційні ресурси, а також ресурси власної генерації – це на сьогодні чи не найважливіші складові, на яких будується інформаційна підтримка освітнього процесу.

Серед основних вітчизняних інформаційних ресурсів відкритого доступу, якими користуються читачі бібліотеки вже протягом кількох років є повнотекстова база **«Наукова періодика України»** (формується Національною бібліотекою України ім. В. Вернадського і представлена на її сайті). Даний ресурс забезпечує користувачів періодичними науковими виданнями. Широко використовуються також **«База патентів України»**, **«Спеціалізована БД «Винаходи (корисні моделі) в Україні»** Українського інституту інтелектуальної власності (Укрпатент). Бібліотекою сформовано та представлено на власному сайті добірку інших ресурсів відкритого доступу, що містять повнотекстові навчальні видання та видання для дозвілля.

Протягом звітного року бібліотека продовжила й далі надавати доступ користувачам-науковцям до світових інформаційних ресурсів (Scopus, Web of Science, ScienceDirect, Research4Life та CORE). Дані ресурси доступні науковцям не лише в приміщеннях університету, також ними можна користуватися і з домашніх комп'ютерів.

У звітному році бібліотека СНАУ також мала змогу надавати доступ користувачам до інформаційних ресурсів **ЕК** та **репозитарію**.

Одним із головних напрямків діяльності бібліотеки залишається створення і наповнення власних (бібліографічних) баз даних. Це – *електронний каталог* (далі – ЕК), що надає інформацію про бібліотечні фонди, та є основою для їх обслуговування користувачів в автоматизованому режимі. Кількість записів в ЕК на кінець року становить **141 204 записи**. **Створено 2600 записів на нові надходження**. Протягом року ЕК скористалися **300 000** разів.

Протягом року постійно відбувалось поповнення електронного каталогу повнотекстовими виданнями, а саме мережними локальними документами. Це методичні вказівки та навчальні посібники авторами яких є викладачі СНАУ. За рік в БД було внесено **1 322 електронних видання**. Що стосується поповнення БД текстами з відкритих джерел (колишня «Електронна бібліотека», яка була в програмі «Ірбіс») в зв'язку з переходом бібліотеки на програмну платформу Koħa в звітному році майже не поповнювалася електронними документами, було додано лише **41 документ**.

Також у звітному році проведений ретельний аналіз даного ресурсу результатом чого стало видалення неактуальних записів.

І, звісно ж, надважливим елементом обслуговування користувачів в автоматизованому режимі залишається *БД користувачів*. У звітному році було створено **335 електронних формулярів користувача** (Є - СНАУ).

Ця БД є платформою для здійснення доступу користувачами до повних текстів електронної бібліотеки.

У звітному році велась і продовжується робота до переходу на платформу АБІС Koħa, а саме:

- після перенесення даних з АБІС «Ірбіс» на платформу Koħa відредаговано персональні кабінети користувачів бібліотеки;
- продовжено роботу щодо фіксації в даних кабінетах інформації про видання, які видані на обмежений термін користування;
- завершена робота щодо зміни індексів класифікації (УДК) на БФ.

- проведено два вебінари з програмістом, що виконував роботу з конвертації даних, де відбулося ознайомлення співробітників бібліотеки з самим програмним продуктом та особливостями роботи в ньому;
- відбувся обмін досвідом з університетом «Львівська політехніка» щодо створення записів на періодичні видання, оскільки наша бібліотека також працює у форматі UNIMARC, але є в планах конвертуватись в MARC – 21.
- проведено аналіз повнотекстових навчально-методичних видань на предмет доцільності їх завантаження до нового каталогу, відібрано видання, що втратили актуальність і підлягають списанню з обліку та видаленню з електронного каталогу (навчально-методичні видання давніх років та російськомовні).

САЙТ БІБЛІОТЕКИ

Враховуючи безпекову ситуацію освітній процес в університеті здійснювався переважно у змішаній формі, А тому далеко не у всіх студентів і викладачів була можливість систематично відвідувати бібліотеку. В даних умовах головним ресурсом, що інформує про діяльність книгозбірні та скеровує користувачів до самостійного використання освітніх ресурсів, залишається web-сайт бібліотеки (<http://library.snau.edu.ua>). Сайт містить актуальну інформацію про бібліотеку СНАУ, пропонує користувачам онлайн-сервіси для самостійного отримання інформації та інформує про власні ресурси книгозбірні та її послуги. А також надає рекомендації на корисні ресурси для наукової й освітньої діяльності (повнотекстові бібліотеки, сайти вітчизняних бібліотек та повнотекстових архівів періодичних видань, світових інформаційних ресурсів тощо).

Співробітниками бібліотеки систематично здійснювалося оновлення інформації на сайті та наповнення корисною інформацією рубрик і підрубрик сайту, проводилося редагування матеріалу, публікувалися оголошення та звіти про проведені заходи.

Також здійснювалося щоденне наповнення інформаційного контенту в соцмережах *Facebook* та *Instagram*, завдяки яким збільшується присутність в бібліотеці її відвідувачів, зростають статистичні показники в інтернетпросторі. Ведення цих сторінок сприяє ширшому пропагуванню бібліотечного фонду, наданню інформації потенційним користувачам про події і ресурси книгозбірні. Це також можливість неформально спілкуватися зі студентами та викладачами університету, спонукаючи до користування

бібліотекою. До кінця 2025 року планувалось зробити апгрейд сайту, тобто він став сучасним і більш активним.

ЕЛЕКТРОННИЙ РЕПОЗИТОРІЙ

Одним із об'ємних і доволі важливих напрямків роботи бібліотеки залишається робота над наповненням *Електронного репозиторію СНАУ* (<https://repo.snau.edu.ua/>). Цей повнотекстовий ресурс відкритого доступу сприяє підвищенню престижу та рейтингу науковців й університету загалом у світовому інформаційному просторі, забезпечуючи відкритість наукової діяльності університету. Також він є додатковим ресурсом для забезпечення освітнього процесу, оскільки містить і значну кількість навчальних посібників та їх частин.

На кінець звітнього року цей електронний архів містить **14 727** електронних документи. Протягом року поповнився на **2 056** записів.

ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РОЗВИТОК КУЛЬТУРНО – ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

В продовж 2025 року працівники відділу обслуговування та зберігання фондів виконували завдання у відповідності із виписаними завданнями, показниками, заходами. Одним із найголовніших напрямків роботи відділу було якісне та оперативне бібліотечне обслуговування користувачів направлене на задоволення їхніх освітніх, інформаційних та культурних потреб, покращення умов самостійної роботи студентів у читальних залах бібліотеки, збільшення сервісних послуг. Бібліотека була посередником між зростаючим потоком інформації та її користувачами.

Бібліотека в своїх структурних підрозділах обслуговує користувачів таких категорій: науковці, викладачі, спеціалісти, студенти денної та заочної форм навчання.

За єдиним реєстраційним обліком кількість користувачів склала - **6750**. Кількість книговидач – **300756** примірників, так як студенти навчалися в дистанційному режимі та не мали змоги відвідувати читальні зали та абонементи, то фахівці бібліотеки виконували віртуальні запити. Обслуговування користувачів здійснювалось на 4-х абонементах та 3-х читальних залах. Кількість відвідувань на кінець року становила - **943357** відвідувачів.

Працівники відділу обслуговування всіма можливостями забезпечували функціонування відділу. В дистанційному режимі надавали індивідуальну інформацію як студентам, так і науковцям. Використовували соціальні

мережі для спілкувань. Надсилали відзняті сторінки книг та журнальних статей. Бажаючих скористатися послугою МБА було 4 користувачі, їм було видано 8 документів. Кількість документів отриманих з інших бібліотек склала 22 одиниці.

РОБОТА З БІБЛІОТЕЧНИМ ФОНДОМ

Протягом звітнього року працівники відділу працювали над збереженням фонду бібліотеки в належному стані. Відбирали в читальних залах та абонементів документи для списання, враховуючи вимоги до якості бібліотечних фондів: зношених, тих, що втратили актуальність, наукову цінність, застарілих та дублетних згідно Рекомендації міністерства культури та інформаційної політики України, рекомендації Української бібліотечної асоціації та керівництва СНАУ. Після огляду відібраної літератури склали акти на списання, книги зв'язали та здали в пункт прийому вторсировини, зробили відповідні записи в облікових документах. Загалом було списано **31255** екземплярів.

За рік отримали та розставили у фонд **787** одиниць нових видань, це і тендерні закупівлі книг, періодичних видань, а також і подарунки викладачів університету та благодійників.

Здійснювали поточну роботу по впорядкуванню книжкового фонду на абонементів та в читальних залах: визначали індекси УДК, розставляли книги на стелажах, переносили до додаткового книгосховища, працювали з топографічним каталогом, складали акти на загублені книги читачами та робили заміну на відповідні видання. Реорганізація книжкового фонду буде продовжуватись і наступного року.

Значна увага на абонементів приділялась роботі із запобігання читацької заборгованості. В роботі використовувались традиційні форми та методи: проведення бесід з першокурсниками про правила користування бібліотекою та відповідальність за збереження книг, надсилання листів-нагадувань читачам-боржникам, нагадування користувачам про заборгованість телефоном.

Ситуація, яка склалася в нашій державі у зв'язку з війною, внесла зміни і у культурно-просвітницьку роботу бібліотеки. Робота спрямована на здійснення заходів, пов'язаних зі стимулюванням інтересу до читання з метою формування у студентів визнаних у суспільстві цінностей та поваги до них, виховання гармонійно розвиненої, суспільно активної особистості, творчого фахівця, національно свідомого громадянина, на популяризацію знань з питань сільськогосподарського виробництва, економіки, права і інших дисциплін що вивчаються в закладі вищої освіти. Згідно з планом

роботи проводилися масові заходи малих форм: книжкові виставки та експозиції, бібліографічні огляди, патріотичні діалоги; виставки-інсталяції, виставки-персоналії тощо, які допомогли користувачам ближче познайомитися з книжковими багатствами нашої книгозбірні, сприяли розкриттю через книгу наукової, історичної та культурної спадщини.

КУЛЬТУРНО - ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕКИ

У звітному році культурно - просвітницька діяльність бібліотеки була спрямована на забезпечення інформаційних, освітніх, соціокультурних потреб користувачів та на формування позитивного іміджу бібліотеки. Серед найпопулярніших видів роботи у звітному році були заходи які допомогли користувачам ближче познайомитися з книжковими багатствами нашої книгозбірні, сприяли розкриттю через книгу наукової, історичної та культурної спадщини: книжкові виставки та тематичні огляди, творчі зустрічі та літературні марафони, патріотичні діалоги та вистави-персоналії тощо. Велику підтримку бібліотека надає під час акредитацій факультетів, а це відрізок роботи з книгозабезпечення як навчальною літературою, науковою так і періодичними фаховими виданнями.

1. З метою формування у молоді національної свідомості, любові до України, свого народу, шанобливого ставлення до його культури, мови, здатності зберегти свою національну ідентичність, пишатися приналежністю до українського народу, брати участь у розбудові та захисті своєї держави, бути її патріотом в рамках Стратегії розвитку культури в Україні до 2030 року, в бібліотеці відкрито артгалерею **«LIBRARY GALLERY»**, яка має успіх серед відвідувачів, оскільки експонує роботи як краєзнавчої тематики так і міжрегіональні і навіть міжнародні: **«Могриця 2025 ленд -арт»**; проєкт від 26 окремої артилерійської бригади ім. Романа Дашкевича - надали до показу свої фотороботи з життя, побуту та служби під назвою: **«Краса залізної волі»**; арт– локація від сумських художників: **«Треба жити»**; Виставка живопису **«Вільний рух»** Олексія Малиха, Київ.

На виконання *Концепції Державної цільової національно-культурної програми* провели низку заходів, направлених забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року.

- **«І голос твій нам душі окриляє...»**: персональна полиця до 90-ї річниці від дня народження В. Симоненка, українського поета, журналіста;

- **«Мова рідна – з пісні і любові»:** ілюстративна виставка до Міжнародного дня рідної мови;
- **«Духовне свято слова»:** огляд до Дня слов'янської писемності та культури;
- **«Роль мови в житті суспільства»:** мовний спіч присвячений десятиріччю української мови (2018 – 2027рр.);
- Працівники бібліотеки СНАУ об'єдналися навколо рідного слова та долучилися до традиційної щорічної загальнонаціональної акції написання **Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності**.

З метою формування у підростаючого покоління цілісного уявлення про суть європейських стратегій України, виявлення шляхів та напрямів розвитку спільних стратегій зближення України та ЄС увазі користувачів представили:

- **«Вивчай Європу – змінюй світ»:** огляд до Дня Європи;
- **«Віртуальна мандрівка європейськими бібліотеками»:** презентація на сайті бібліотеки до Дня народження Європейського Союзу;

Інформативними були і наступні заходи з національно-патріотичного виховання:

- **«Великий день єднання»:** ілюстративна виставка до Дня Соборності України;
- **«Віночок нашої єдності»:** патріотичний інформер до Дня Єднання;
- **«Герої сьогодення»:** хвилина пам'яті до Дня Героїв Небесної Сотні.
- **«А над світом українська вишивка цвіте»:** патріотична локація до Дня вишиванки;
- **«Врятувати від забуття і зберегти для нащадків»:** захід, присвячений збереженню культури українських територій до Дня вишиванки;
- **«Над пам'яттю не владний час»:** перегляд до Дня Героїв;
- **«Сила закону – сила держави»:** ілюстративна виставка та **флешмоб** до Дня Конституції України;
- **«Пам'ять завжди жива»:** виставка-реквієм присвячена Дню скорботи і вшанування жертв війни в Україні;
- Перегляд фільму **«Перехід від 90-х до...»** та документальна виставка **«Тисячолітній спадок Української Державності»:** до Дня Української Державності;
- Мистецький освітній проект – **«Суспільний карантин російському друкованому світу».** В проекті представлені 19 українських книжок, спогадів, збірників документів, наукові історичні праці - проти російських ідеологічних і історичних видань. Факти, що спростовують ідеологічну пропаганду російської федерації;
- **Озвучена подія:** 35 років від дня прийняття Верховною Радою УРСР **«Декларації про державний суверенітет України»;**

- **«Слава Незалежній Україні»:** святковий захід, виставка-інсталяція;
- **«Величний символ моєї держави»:** святкова виставка до Дня Державного Прапора України;
- **Тематичний день - «День Конституції України».** В рамках дня бібліотечні працівники разом з відділом з організації виховної роботи зі студентами організували та провели для здобувачів освіти квест **«Від Конституції давніх часів до сьогодні»**. Доповненням до квесту стала презентація, приурочена святковій події, а виставка - інсталяція **«Територія спокою. Роздуми про Конституцію»** привернула особливу увагу студентства, оскільки широко розкрила історико - правову , національно - патріотичну тематику України;
- **«Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»:** виставка-скорбота до Дня пам'яті жертв Бабиного Яру;
- **«Нація нескорених: від козацтва до сьогодні»:** подкаст та виставка постерів та Дня захисників і захисниць України та Дня українського козацтва;
- **«Захистимо свій дім – захистимо Україну»:** актуальна розмова до Дня територіальної оборони (спільно з міською бібліотекою-філією №7);
- **«Ми – українці, честь і слава незламним»:** година патріотичного спілкування до Дня захисників і захисниць України;
- **Леонід Полтава – поет, письменник, та державний діяч, наш земляк** (цикл патріотичних подкастів **«Наша суперсила — ми Українці»**);
До Дня пам'яті жертв Голодоморів в Україні присвятили наступні заходи: виставку – хронологію айпостерів **«Біль і жах Голодомору»** (за матеріалами документів та спогадів очевидців) та вшанувати пам'ять жертв Голодомору.

Краєзнавча робота бібліотеки – це шлях до збереження національної пам'яті, формування національної ідеї. Краєзнавчу діяльність наповнювали новим змістом, намагались розкривати невідоме до цього про свою малу батьківщину доповнюючи різні виставки літературою краєзнавчого характеру та предметно-речовим рядом, що справляє сильне емоційне враження на читачів.

- **«Моя рідна чарівна Сумщина»:** постійно-діюча книжкова виставка;
- **«Місто, яке я люблю»:** виставка краєзнавчих новинок;
- **«Шевченко і Сумщина»:** краєзнавча виставка.

Як і вся читаюча Україна бібліотека долучилася до популяризації художньої літератури та творчості **авторів-ювілярів 2025 року** та подавала інформацію на сайт бібліотеки та сторінки у соціальних мережах. Були організовані персональні полиці та книжкові виставки:

- Цикл книжкових виставок-інсталяцій **«Пори року»** (в рамках реалізації Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія»):
- **«Зимова книготерапія»;**
- **«Весняна палітра книг»;**
- **«Художня книга, літо і я»;**
- **«Осінь колекція модного читання».**
- **«Книги - що зігрівають серце»:** літературна вітрина;
- **«Натхненне Тарасове слово»:** поетичний вернісаж до дня народження Т.Г.Шевченка, українського поета, прозаїка, драматурга, художника;
- **«Сила літературного слова»:** виставка-персоналія до ювілею українського письменника А. Кокотюхи;
- **«Життя – це велика пригода»:** літературна полицка про Марка Твена, американського письменника;
- **«Книжковий ДРЕС-КОД»** до 65 річниці з дня народження О. Забушко, української письменниці;
- **«На хвилях читацьких захоплень»:** флешбук;
- **«У нього кожне слово – це перлина»:** виставка-персоналія до річниці з дня народження М. Рильського, поета, перекладача, мовознавця;
- **«Письменники та поети – ювіляри 2025 року»:** літературна вітрина;
- **«Поезія – музика серця»:** поетичний вернісаж до Всесвітнього дня поезії;
- **«Книги, що зігрівають серце»:** підбірка видань до Всесвітнього дня письменника.

Кожна така виставка – це творчий авторський проект, який передбачає певну взаємодію з читачами. Біля виставок та книжкових полиць бібліотекарі проводять вільні бесіди про поезію та прочитані книги. Такі форми пропаганди художньої літератури досить дієві, адже після їх організації помітно підвищилась книговидача саме художніх творів, а це надзвичайно тішить бібліотечних працівників, що усіма способами намагаються долучити студентську молодь до знайомства з кращими творами вітчизняної та світової літератури. А читачі, захоплені таким циклом виставок та увагою бібліотекарів, дарували бібліотеці свої, уже прочитані книги.

На допомогу навчальному процесу робили підбірки книг, організовували виставки, огляди та перегляди:

- **Тиждень факультету Економіки і Менеджменту у бібліотеці;**
- **«Діагностика у ветеринарії»:** перегляд літератури;
- **«Новинки енергетичної галузі»:** викладка видань;
- **«Сучасні транспортні технології»:** огляд літератури;

- **«Освіта в сучасному світі»:** викладка видань до Міжнародного дня освіти;
- **«Ліси потребують захисту»:** викладка до Міжнародного дня лісів;
- **«Журнальний майданчик цікавих новинок»:** перегляд періодичних Видань;
- **«Квітує, наша рідна Земля»:** еко-виставка до Дня довкілля та Міжнародного дня Матері-Землі;
- **«Наука відкриває двері в майбутнє»:** перегляд до Дня науки;
- **«Кондитерське мистецтво»:** бібліомікс до Дня кондитера;
- **«Стати ветеринаром – присвятити цьому життя»:** куточок майбутнього спеціаліста;
- **«Три молочні продукти на день»:** перегляд видань до Всесвітнього дня молока;
- **«Нові книги до нового навчального року»:** куточок майбутнього спеціаліста до Дня працівників ветеринарної медицини;
- **«Краще меду тільки мед»:** виставка-інсталяція до Дня пасічника.
- **«Будівництво: в майбутнє через інноваційні технології»:** виставка-інсталяція до Дня будівельника.
- **«Ветеринарна медицина – галузь науки та практичних знань»:** виставка-перегляд;
- **«Ліс: багатство і життя»:** викладка видань до Дня працівників лісу;
- **«Світ сучасних інформаційних програм»:** інформ-досьє до Дня комп'ютерника і програміста;
- **«Туризм відкриває світ»:** інформаційна викладка до Дня туризму;
- **«Яблуневий розмай»:** інсталяція до Всесвітнього дня яблук;
- **«Архітектурний альманах»:** виставка-інформація до Всесвітнього архітектури;
- **«Людина. Дорога, Автомобіль»:** огляд видань до Дня автомобіліста і дорожника;
- **«Навчаємось сьогодні – користуємось усе життя»:** викладка видань по ветеринарії.
- **«Наукове забезпечення галузі тваринництва»:** перегляд видань.
- **Виставка-інсталяція** до 250-ї річниці від дня народження П.І. Прокоповича, українського бджоляра.
- **«Юридичні процеси в художній літературі»:** презентація до Дня юриста на сайті бібліотеки;
- **«Інформація – що веде до успіху»:** інформаційний вернісаж до Дня працівників освіти;

До Дня землепорядника організували та провели огляд літератури наявної в бібліотеці по спеціальності «Геодезія та землеустрій», презентували виставку

«Сільськогосподарські землі: наслідки війни»: підбірка статей із періодичних видань. А для підготовки спеціалістів туристичної галузі підготували огляд літератури **«Туризм – феномен ХХІ століття».**

- **«Кіно-поінт в бібліотеці»** по п'ятницях, перегляд та обговорення екранізованих творів:
- До **Дня працівників сільського господарства** бібліотека СНАУ організувала книжкову виставку **«Сільське господарство від історії до інновацій».** Обговорили художній твір **Ольги Кобилянської «Земля»** та продивились уривки з фільму на великому екрані, переглянули комедійну сценку про сучасне життя аграріїв. Прослухали доповідь про образи сільського господарства в творчості світових митців: К. Пісарро, В. Ван Гога, Казимира Малевича та інших.
- До **Дня Гідності та Свободи** згадували Революцію на граніті, Помаранчеву революцію 2004 року, що передували подіям Майдану 2014 - го. Було проглянуто фрагменти з двох фільмів, один з яких **«10 днів незалежності України»** Володимира В'ятровича та **«Майдан - шість літер нашої Свободи»** , бо фільми це важливо для збереження пам'яті про героїчну боротьбу нашого народу за свою Гідність та Свободу.
- Перегляд фільму **«Перехід від 90-х до...»** та документальна виставка **«Тисячолітній спадок Української Державності»:** до Дня Української Державності.
- **«Ми долаємо кригу, щоб прорости»:** гуманітарна місія «Проліска» вже 10 років допомагає людям в зоні бойових дій. Членкині команди гуманітарної місії “Проліска” завітали до бібліотеки, щоб психологічно підтримати колектив і зарядити оптимізмом.
- **Майстерка** з виготовлення новорічних іграшок на історичну тематику.
- **Зустріч** з акторкою Анастасією Картавою **«Хронологія кохання»;** Акторка Анастасія Картава читала українську поезію періоду від Шевченка до Жадана під легку музику. Романтичні, життєствердні, веселі та сумні, пронизливі вірші у виконанні Анастасії нікого не залишили байдужими. Присутні ніби потрапили у музично - поетичний вирій та запросили акторку на наступну зустріч.
- Зустріч **одномумців** в Арт-локації університетської бібліотеки біля виставки **« Суспільний карантин російському друкованому світу»** та вільна дискусія зі студентами до Дня Незалежності України. **Інсталяція** покликана допомогти відвернутись від усього російського навіть тому, кому з причин звички це зробити важко і спрямувати свою увагу на вивчення свого...

- В Арт-локації Наукової бібліотеки СНАУ відбулася екскурсія на основі концепції інсталяції "**Крапка не повернення...**" Інсталяція створена із зруйнованого матеріалу після ворожого прильоту в навчальний заклад.
- **Спіч про наше...** Присутніх ознайомили з літературою з фондів бібліотеки, а саме : журнал "Визвольний шлях", який видавався в Лондоні, а зараз його друкує Київ, в якому вміщена інформація політичного , культурного , історичного, економічного змісту. Не менш цікавим за змістом був представлений «Український вісник» -це зібрання Народного руху України, « Вісник репресій в Україні», видавництва Української Гельсінської групи. Серед журналів і інших видань представлений цікавий документ де народний рух України порівнює Україну та Естонію політично, економічно, який пояснює , які переваги дає державі Незалежність!
- Наукову бібліотеку Сумського Національного аграрного університету **в рамках візиту в Суми відвідав Олексій Гарань - українській політолог**, професор кафедри політології при національному університеті Києво - Могилянська академії, доктор історичних наук, науковий директор фонду "Демократичні ініціативи" імені Ілька Кучеріва.
Оскільки ціллю візиту є дослідження життя в прифронтовому місті, політолог оглянув стан наукової бібліотеки в корпусі факультету економіки і менеджменту СНАУ, куди сталося влучення ворога 14 липня минулого місяця та поспілкувався з працівниками.
- **Виставка робіт** студентів факультету будівництва та транспорту спеціальності архітектура та містобудування;
- **Кураторські години** в бібліотеці зі студентами ветеринарного факультету та факультету економіки і менеджменту;
- **Творчий вайб до Всесвітнього дня яблук «APPLE DAY».** Про яблука в художній літературі та мистецтві, про кулінарні рецепти від факультету харчових технологій та вирощування яблук в університетському саду ім. А.К. Мішньова говорили в бібліотеці СНАУ, де спільно з бібліотекою-філією 7 на Кондратьєва та відділом з організації виховної роботи зі студентами святкували Apple day. Веселими виявились розваги з яблуками: катання яблук на швидкість та на найдовшу яблучну шкірку, а призами були пиріжки з яблуками від кулінарів комплексу громадського харчування.

Бібліотекарі університету СНАУ разом зі студентами долучились до заходу, який організували та провели колеги з бібліотеки - філії №7. Це була зустріч із **Віктором Івановичем Кузьменко**, захисником України, музикантом, поетом, байкарем;

- Бібліотекарі СНАУ прийняли **участь у заході**, організованому філією №7 міської бібліотеки ім. Т.Г. Шевченка, разом з **українсько-швейцарським благодійним фондом**. Мета цього заходу – привернути увагу до захисту довкілля та психологічна підтримка громадян. Задум організаторів – провести серію майстер-класів, серед яких хенд-мейд оберегів, еко-торбинок, панно із деревини та ін. Виготовляли свічки з природніх матеріалів, спілкувались і психологічно релаксували.
- В університетській бібліотеці СНАУ пройшла **сесія з психологічної підтримки для бібліотекарів** та бажаючих від міжнародної організації MEDAIR. Учасники сесії здобули цінний досвід і знання з теми **«Синдром втраченого життя»**. Протягом сесії активно обговорювали власні емоційні стани, ділилися досвідом та отримували підтримку в дружній атмосфері.
- Університетська бібліотека та факультет харчових технологій, на чолі з заступником декана з виховної та організаційної роботи, Анною Сахненко та здобувачами освіти, на платформі ZOOM, провели **захід присвячений Всесвітньому Дню молока**. Бібліотекарка, Тетяна Хрущ, ознайомила присутніх з цікавими фактами про виробництво молока та молочних продуктів, продемонструвала бібліоновинки, які наявні у фонді бібліотеки, що висвітлюють молочну тематику.
- В Сумській обласній науковій універсальній бібліотеці в рамках Всесвітнього тижня ментального здоров'я, був створений проект **«Бібліотеки для життя: мережа психоемоційного відновлення»**. Фахівці університетської бібліотеки СНАУ теж долучилися до перегляду фотовиставки **«Мистецтво однієї миті»**, фотошколи, Олександра Сагалаєва.
- До Дня вишиванки, на базі університетської бібліотеки відбувся захід присвячений темі збереженню культури українських територій, що нині перебувають під окупацією **«Врятувати від забуття і зберегти для нащадків»**. Екскурс в історію провела завідувачка відділу обслуговування, а відділ з організації виховної роботи університету, разом зі студентством підготували **поетичну частину** та провели **вікторину** з пантомімою в тематичному стилі.

ГАЛЕРЕЯ «LIBRARY GALLERY»

18 вересня 2025 року в бібліотеці Сумського національного аграрного університету **відкрили галерею Library Gallery**. Подія об'єднала студентів, митців і всіх поціновувачів сучасного мистецтва, ставши важливою частиною культурного життя університету та міста.

2. Виставка Ленд-Арту. **Мистецтва довкілля. Сумська школа.**

3. **«Треба жити»:** виставка сумських митців. Живопис, графіка, Скульптура, інсталяція.
4. Виставка фотографії **"Краса залізної волі"** 26 окремої артилерійської бригади.
5. Виставка живопису **«Вільний рух»** Олексія Малиха, Київ.
6. Концерт і презентація книги **«Танок вогню»** Ігоря Березюка.

Арт-галерея **Library Gallery** приймала онлайн-відвідувачів - студентів та викладачів різних факультетів університету, заходи висвітлювали на сайті та на сторінках бібліотеки у соцмережах.

Виставки прикрашали айпостерами, вишитими рушниками, українськими хустками та композиціями з квітів тощо.

Огляди та бесіди біля книжкових виставок та тематичних полиць користувались особливою увагою, бо були актуальні, інформували користувачів про нові надходження, популяризували видання різної тематики.

Інформацію про заходи розміщували на сайті бібліотеки та на сторінках у соціальних мережах.

До наукових конференцій та круглих столів організовували викладки та перегляди літератури.

Оновлювалась постійно-діюча інформаційна виставка **«Барвіста палітра періодики»**, де виставляли новинки періодичних видань.

В роботі відділу обслуговування та зберігання фондів стало правилом використовувати не тільки напрацьовані позиції, а й постійно шукати та запроваджувати різні інновації, стан справ в країні змусив шукати можливості комунікації з користувачами, звернути увагу на важливість власної присутності в Інтернет-просторі щоб задовольнити інформаційні потреби віртуального користувача. Інформували користувачів про нові надходження, про ювілейні дати письменників, про знаменні і пам'ятні дати, про літературні цікавинки. Бібліотечкарі постійно залишаються на онлайн-зв'язку зі своїми користувачами і в інтерактивному режимі продовжували спілкуватися на надавати консультаційну допомогу по телефону, електронною поштою, на сторінках в соцмережах.

Як і всі українці, працівники бібліотеки працювали над наближенням нашої перемоги: донатили на ЗСУ, долучалися до допомоги волонтерам, допомагали ВПО.

ВІРТУАЛЬНІ ВИСТАВКИ

Протягом звітнього року співробітниками бібліотеки було створено 14 віртуальних виставок на різноманітну тематику: про нові надходження до

бібліотечного фонду, тематичні до відзначення державних свят, ювілеїв письменників, виставки – перегляди до Днів кафедр, Дня аспіранта, тижня Академічної доброчесності тощо.

Одним із ефективних способів популяризації художніх творів є буктрейлер, тому бібліотекою у звітному році було створено 2 короткі відео, та тематичні книжкові відеопрезентації, які були представлені в соцмережі facebook та сайті бібліотеки.

ДОВІДКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Бібліографічна робота традиційно вважається одним з найважливіших напрямків діяльності бібліотеки ВНЗ. Від того, наскільки ефективно вона організована, залежить успішне вирішення головного завдання бібліотеки університету – інформаційне забезпечення навчального процесу та наукових досліджень. Робота інформаційно-бібліографічного відділу (МЕБ) багатогранна, відповідальна, не проста і дуже цікава. Відомий вислів: бібліографія – «мозок бібліотеки». У ній поєднано різноманітні бібліотечні процеси, проте найбільша складова – інтелектуальна. Інформаційно-бібліографічна служба допомагає орієнтуватись у безмежному морі інформації, користуватись сховищами знань – книгами і електронними ресурсами. Інформаційне суспільство в сучасних умовах зумовлює перехід технології бібліотеки від стратегічного напрямку – володіння документними ресурсами до цілеспрямованої діяльності, орієнтованої на гарантування доступності інформації і забезпечення користувачів інтегрованим, синтезованим інформаційним ресурсом. Враховуючи це, необхідно постійно комплексно вивчати сутнісні аспекти сучасного стану інформаційних технологій і прогнозувати перспективи їхнього розвитку в бібліотеці СНАУ. Сьогодні треба відзначити, що технологія бібліотеки має свої специфічні особливості, а тому має розвиватися динамічніше у порівнянні з бібліотеками інших систем, відомств. Розвиток інформаційних технологій бібліотеки можна оцінювати сукупним електронним ресурсом, який значно перевищує інші бібліотечно - інформаційні системи (хоча б для приклада взяти кількість записів в ЕК, кількість повнотекстових електронних документів зосереджених в електронній бібліотеці). За звітний період було визначено індекси УДК до статей, дисертацій, наукових тем, тез науковців та дипломних робіт студентів - 157 назв. Було виконано - 618 довідок, традиційних та віртуальних.

За допомогою постійно діючої інформаційно-сервісної служби

«Бібліотека - науковцям», яка працює в системі ДЗК/ВПІ, протягом року було надіслано 937 повідомлень електронною поштою. Всі повідомлення були зорієнтовані на інформаційні потреби науковців, для цього були складені таблиці дисциплін, які читаються на кафедрах та вивчені напрями наукових досліджень кафедр.

Для інформування користувачів були проведені також:

- 4 «Дні інформації про нові надходження до бібліотеки»
- «Дні бібліотеки на кафедрах» університету проводилися протягом року як у форматі Zoom-конференцій, так і у форматі безпосередніх зустрічей на кафедрах і в бібліотеці. Було проведено 32 інформаційно-бібліографічні заходи.

Для слухачів Центру підвищення кваліфікації, перепідготовки, удосконалення керівних працівників і спеціалістів були складені і надіслані 3 списки літератури з доступом он-лайн за напрямами навчання.

Відділ надавав допомогу науковцям у підготовці науково-практичної конференції «Збереження локальних порід сільськогосподарських тварин: виклик сучасності на шлях до сталого розвитку та біорізноманіття», присвяченої 75-річчю від дня затвердження лебединської породи (проводилась у червні).

Для аспірантів I курсу навчання у форматі Zoom-конференції був проведений «День аспіранта». Слухачі прослухали розповідь про можливості пошуку наукової інформації за допомогою сайту бібліотеки та репозитарію університету. Також були надані консультації з визначення індексів УДК та бібліографічного опису документів.

На початку навчального року зі студентами I-х курсів усіх факультетів були проведені заняття «Інформаційна культура студентів». На відкритих виховних годинах завідувачка відділу «Міжнародна електронна бібліотека» Петрова Л. Д. розповіла здобувачам освіти про можливості університетської бібліотеки, як потужного інформаційного центру, про діяльність бібліотеки, яка спрямована на забезпечення освітніх інформаційних потреб користувачів, про фонд бібліотеки та правила користування бібліотекою.

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Фахівці Бібліотеки відіграють вагомую роль у розвитку культури академічної доброчесності в Університеті. У 2025 році було надано **612** консультацій відповідальним особам кафедр щодо використання антиплагіатної системи з навчальних видань. Здійснювалося регулярне оновлення на сайті бібліотеки розділу «Академічна доброчесність»:

систематизовано нормативно-правові документи, внутрішні регламенти та корисні ресурси, спрямовані на розвиток культури академічної доброчесності та запобігання плагіату. Надавати користувачам цікаву і актуальну інформацію за допомогою соціальних мереж, рекламувати свою діяльність – важлива частина роботи нашої бібліотеки. «Тиждень академічної доброчесності» - на всі кафедри були розіслані листи з інформацією про рубрику «Академічна доброчесність», що розміщена на сайті бібліотеки, щодня надавалась тематична інформація на бібліотечну Facebook-сторінку. Для сайту та на Facebook-сторінку бібліотеки у звітному році відділ подав такі повідомлення для рубрик:

- Цитата дня (4)
- Краєзнавство (9)
- Екологічна просвіта (12)
- Прес-мозаїка (8)
- Книжкова полиця (7)
- Знайомтеся – новинка (4)
- Академічна доброчесність (16)
- Бук-лист (4).

Для кафедри технології кормів і годівлі тварин була створена презентація навчальних видань з дисциплін, які читаються на кафедрі і є у фонді нашої бібліотеки.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ

Невід'ємною складовою бібліографічної роботи є підготовка і укладання бібліографічних посібників. За звітний рік було підготовлено 1 біобібліографічний покажчик «**Повод Микола Григорович**», який уже розміщений на сайті бібліотеки в рубриці «Видання бібліотеки» та в репозитарії університету та розпочата робота з підготовки покажчика «**Троценко Володимир Іванович**».

Для користувачів-науковців було складено 14 тематичних списків літератури. Кількість таких запитів щорічно зменшується, бо переважна більшість науково-педагогічних працівників звикла самостійно користуватися нашими електронними ресурсами. Це підтвердили відповіді на проведене нами серед науковців університету коротке опитування за допомогою створеної гугл-анкети «**Електронні ресурси бібліотеки СНАУ**».

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ КОРИСТУВАЧІВ

На початку навчального року зі студентами I-го курсу усіх спеціальностей були проведені заняття «Інформаційна культура студентів». Цьогоріч, у зв'язку з безпековою ситуацією, вони проводилися онлайн на платформі Zoom-конференції для декількох груп одночасно. Всього було проведено 21 заняття, на яких студенти були ознайомлені з можливостями пошуку інформації на сайті бібліотеки. Також для всіх студентів були розіслані номери читацьких квитків, які є паролями для входу в електронну бібліотеку і використання повнотекстових ресурсів бібліотеки.

Спільно з кураторами, з окремими групами здобувачів освіти відбулися додаткові онлайн-заняття з бібліографічної грамотності на платформі Zoom.

БІБЛІОТЕЧНІ ФОНДИ

Станом на 31.12.2024 р. загальний фонд бібліотеки налічує **231 607** примірників документів різних типів.

	К-сть примірників	Відсотки
<i>За видами</i>		
Книг	148437	73,8
неопублікованих документів	329	0,2
періодичних видань	12812	6,4
електронних носіїв із записом	7493	3,7
мережних локальних документів	31948	15,8
інших	120	0,1
<i>За мовами</i>		
державною мовою	187687	93,3
іноземними мовами	13452	6,7
<i>За цільовим призначенням</i>		
наукових	59323	29,5
навчальних	80065	39,8
літературно-художніх видань	6578	3,2

У зв'язку з переведенням освітнього процесу в дистанційну форму та, відповідно, зменшенням потоку читачів у підрозділах бібліотеки більше часу приділялося на роботу з фондом. У звітному році продовжувалась робота щодо аналізу зношеності документів у бібліотечному фонді. Застарілі та зношені видання були відібрані та списані з обліку і передані на пункт переробки вторсировини. Протягом року із загального фонду бібліотеки вилучено **31255** примірників.

Протягом звітного року відбувалося накопичення бібліотекою *мережних локальних документів* навчального характеру, що теж є частиною бібліотечного фонду. Таким чином, всього у бібліотеці зберігається та надається у використання читачам **31 948** прим.

КОМПЛЕКТУВАННЯ БІБЛІОТЕЧНОГО ФОНДУ

Протягом звітного року до бібліотечного фонду, на жаль, надійшло всього - **787** примірників видань. Із них за бюджетні кошти придбано - **314** прим. на суму - **166 325. 00** грн., усі інші видання були подаровані бібліотеці користувачами, зокрема, Центр екологічної освіти та Національна асоціація дослідників Голодомору-геноциду українців, чи передані викладачами. Ректор університету, подарував бібліотеці багатотомне видання, Кремінь В.: «Освіта. Ідеї. Розуміння. Досвід.» в 5-ти томах.

У звітному році також відбулося оформлення передплати періодичних видань на 2026 рік - **27** назв. На жаль, через військову агресію росії проти України, значна кількість фахових періодичних видань припинила існування або не була представлена в передплатному каталозі. Ще певна кількість видавництв припинила випуск паперових версій і приймала передплату на версії в електронному форматі (таких видань передплачено 2 назви).

ОБМІННИЙ ФОНД

Протягом звітного періоду передачі видань до обмінного фонду з основного фонду не відбувалось.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

У звітному році бібліотека науково - методичною роботою поглиблено не займалась за відсутності посади методиста. Вся робота полягала в консультуванні колег з коледжів з різних професійних питань, надавали їм консультативну та практичну допомогу з відповідних напрямків діяльності, розробленні перспективних планів, замовлення підручників, навчальних посібників, періодичних видань, методичних матеріалів тощо.

Були проведені моніторинги серед студентів на кращий дизайн бібліотеки та хто зараз читає друковану книгу, скільки і в якому жанрі:

1) «Модернізація бібліотеки, що треба змінити, щоб було комфортно жити?..»;

2) « Читати модно, чи просто читати корисно ?»

Провели конкурс на кращий буктрейлер серед бібліотек коледжів. всі ВСП спрацювали на відмінно і отримали нагороди від університету.

Були підготовлені презентаційні виступи на вчену раду з тем:
«Бібліотеки ВНЗ як джерело інформаційного забезпечення наукового та навчального процесу.»;
«Про стан навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в університеті».

РОЗВИТОК КОМАНДИ

Головним пріоритетом напряду розвитку персоналу в четвертий рік повномасштабного вторгнення залишається збереження команди та її професійної здатності забезпечувати повноцінне функціонування всіх напрямів діяльності Бібліотеки. Водночас, попри складнощі воєнного часу, команда не лише підтримує сталість процесів та сервісів, а й активно впроваджує нові рішення, опановує нові професійні компетенції та розширює перелік послуг відповідно до потреб користувачів. Виклики для всього колективу продовжують бути значними через психологічне навантаження, економічну нестабільність та інші наслідки воєнного часу, а також необхідність балансувати між розширенням завдань та обмеженими людськими ресурсами. Тому особливої уваги потребували питання підтримки професійної мотивації працівників та залучення кваліфікованих фахівців для зміцнення команди. Протягом року в колективі завдяки всім аспектам організаційної культури підтримувалась атмосфера, що стимулювала підвищення компетентності, освоєння нових знань та інструментів, а також обмін досвідом. Працівники самостійно і в групах підвищували кваліфікацію та брали участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстеркласах, організованих культурними та освітніми установами України та за кордоном, а також розширили коло професійних партнерств.

Увесь звітний рік колективу бібліотеки довелося працювати без двох фахівців, які перебувають в евакуації за кордоном. На кінець року також залишаються вакантними три посади. Таким чином, на кінець 2025 р. в штаті бібліотеки перебувало 10 співробітників (замість необхідних 14-ти), фактично виконували роботу 9 чол.

Усі працівники бібліотеки мають фахову освіту, з них 12 – 2-й рівень, магістерський (1 співробітник має спеціальну початкову вищу (молодший бакалавр) і додаткову вищу нефахову (аграрна) 1 співробітник має вищу нефахову освіту (педагогічну)). Один співробітник бібліотеки має 3-й рівень освіти і науковий ступінь кандидата наук.

Колектив бібліотеки досвідчений: стаж роботи за спеціальністю у всіх співробітників – понад 30 років, у т.ч. в даній бібліотеці. За віковим складом штат бібліотеки – 40-62 р.

У звітному році співробітники бібліотеки Сумського НАУ проходили курси підвищення кваліфікації на платформі ДІЯ, в дистанційному режимі, були слухачами онлайн конференцій, семінарів.

Для підвищення рівня своїх професійних знань у звітному році прослухали вебінари:

<https://www.youtube.com/watch?v=qRhpN-2Kxg0> - Електронні

ресурси для науковців України (від ДНТБ України);

Засідання Круглого столу «Українська книга в академічних бібліотеках України» (НБ ХНУ імені В. Н. Каразіна);

Засідання IV міжнародної конференції «Відкрита наука та інновації в Україні 2025» (ДНТБ України);

«DOAJ і відкритий доступ: стандарти якості для сучасних наукових журналів» (НБ ХНУ імені В. Н. Каразіна).

Також для працівників нашої бібліотеки була підготована і прочитана доповідь «Критерії та методи оцінювання інформаційної грамотності користувачів та співробітників бібліотеки».

Для оцінки кваліфікації всі співробітники бібліотеки пройшли тестування «Цифрограм для бібліотекарів» на національній онлайн-платформі Дія.

Освіта, де отримали від 105 до 113 балів (рівень цифрової грамотності С1).

Подяками ректора за високий професіоналізм, вагомий внесок в розвиток бібліотечної справи, творчий підхід до виконання своїх службових обов'язків та до Всеукраїнського дня бібліотек було відзначено увесь колектив бібліотеки.

Особливою частиною роботи з персоналом протягом року було формування та розвиток корпоративної культури як системи цінностей та переконань, що поділяє кожен працівник Бібліотеки. Це досягається за допомогою системної підтримки позитивної внутрішньої комунікації, збереження наявних корпоративних традицій, впровадження оригінальних ініціатив для всієї університетської спільноти, колективних святкувань, неформального спілкування, втілення благодійних акцій та постійної участі у волонтерських ініціативах. Щомісячно проводилися загальні збори колективу як важливий компонент внутрішньої комунікації, що спрямований не лише на інформування працівників стосовно поточних новин, а й на розбудову корпоративної культури, трансляцію цінностей та, як наслідок, реалізацію стратегічних планів.

Обслуговування користувачів, чергування та адміністрування - повноцінна участь у всіх цих активностях ще більше об'єднала весь колектив та дала можливість кожному працівнику проявити свій талант та зрозуміти свою цінність. Відчуття належності до університетської спільноти, розуміння відповідальності перед користувачами, що викликає бажання та намір бути залученим до спільної справи, — все це допомагало колективу залишатися продуктивним та згуртованим.

Працівники книгозбірні, як і всі українці, наближають ПЕРЕМОГУ допомагаючи волонтерам, донатами на ЗСУ, підтримуючими постами в соц. мережах та своєю вірою в краще майбутнє.

ОСНОВНІ ВІДНОСНІ СЕРЕДНЬОСТАТИСТИЧНІ ВЕЛИЧИНИ

Не дивлячись на умови в яких перебуває Україна, освітній процес в університеті триває. Бібліотека все більше надає свої послуги в дистанційній формі, яка ніяк не впливає на виконання статистичних показників. Бібліотеці вдалося досягти таких показників середньостатистичних величин:

- читаність – 44,5
- обертаність – 1,5
- книгозабезпеченість – 29,8
- відвідуваність – 148

Команді Бібліотеки важливо бути частиною бібліотечної спільноти, бути в курсі професійних трендів, викликів та можливостей. Бібліотека завжди тісно взаємодіє зі своїм багаторічним партнером Українською бібліотечною асоціацією та ННСГБ НААН України.

Директор бібліотеки

Олена БЕГМЕНКО